

2015

**Medicinski
Pomognuta
Oplodnja**

**Godišnje izvješće o MPO
aktivnostima**

Zavod za transplantaciju i biomedicinu

Služba za biomedicinu
e-mail: mpo@miz.hr
br. telefona: 01/4607 557

Ministarstvo zdravstva
Zagreb, Ksaver 200a

Verzija 2

Veljača 2018. godine

Sadržaj

1. UVOD	1
Tablica 1. EU registar ovlaštenih MPO ustanova u Republici Hrvatskoj (2018).....	2
POJMOVNIK.....	3
2. PRIKAZ AKTIVNOSTI U PODRUČJU MEDICINSKI POMOGNUTE OPLODNJE	4
Slika 1. Započeti ciklusi i ishodi medicinski pomognute oplodnje u 2015. godini.....	4
Slika 2. Prikaz ukupnog broja i vrste MPO postupaka po ovlaštenim ustanovama, 2015	5
Slika 3. Broj MPO postupaka prema dobnoj kategoriji, 2015.....	6
Slika 4. Raspodjela žena liječenih u MPO ustanovama prema dobnoj kategoriji, 2015	7
Slika 5. Udio pojedinih vrsta postupaka MPO u ukupnom broju postupaka, 2015.....	8
Slika 6. Usporedba uspješnosti transfera svježih i odmrznutih zametaka, 2015	9
Slika 7. Odnos transfera svježih i odmrznutih zametaka prema dobnoj kategoriji žena, 2015	10
Slika 8. Dinamika MPO aktivnosti u razdoblju od 2011. do 2015. godine.....	11
Slika 9. Ključni pokazatelji uspješnosti transfera zametaka (2011-2015).....	12
Slika 10. Ključni pokazatelji uspješnosti transfera prema dobnoj kategoriji žena, 2015	13
Slika 11. Broj i omjer transfera svježih i odmrznutih zametaka (2011-2015).....	14
Slika 12. Broj MPO rođene djece po godinama (2011-2015).....	15
Slika 13. Prikaz udjela djece rođene iz postupaka MPO u ukupnom natalitetu RH (2011-2015)	16
3. ODGOVORNE OSOBE ZA DOSTAVLJENE PODATKE ZA 2015. GODINU	17

1. UVOD

Djelatnost medicinski pomognute oplodnje (MPO) u Hrvatskoj uređena je *Zakonom o medicinski pomognutoj oplodnji (NN 86/2012)* i pripadajućim pravilnicima.

Tehnički zahtjevi kvalitete i sigurnosti za područje MPO definirani su Direktivama Europske Unije (2004/23/EZ, 2006/17/EZ, 2006/86/EZ, 2012/39/EU, 2015/565/EU i 2015/566/EU) koje propisuju standarde kvalitete i sigurnosti u postupcima darivanja, prikupljanja, obrade, testiranja, pohrane i raspodjele spolnih stanica.

Zavod za transplantaciju i biomedicinu ustrojstvena je jedinica Ministarstva zdravstva nadležna za implementaciju zahtjeva EU Direktiva u području MPO, izdavanje odobrenja za rad MPO ustanovama, upravljanje Državnim registrom, prikupljanje i obradu podataka i ključnih pokazatelja uspješnosti, izradu godišnjih izvješća u svrhu informiranja javnosti, stručne zajednice i Europske komisije, praćenje neželjenih događaja i reakcija te izradu godišnjih izvješća o ozbiljnim štetnim događajima i reakcijama i dostavljanje istih Europskoj komisiji.

Tablica 1. EU registar ovlaštenih MPO ustanova u Republici Hrvatskoj (2018)

EU OZNAKA OVLAŠTENE USTANOVE	
JAVNE USTANOVE	HR001306
	HR000951
	HR001106
	HR000773
	HR001305
	HR001307
	HR001308
	HR009963
PRIVATNE USTANOVE	HR001302
	HR001105
	HR001303
	HR001304
	HR001021
	HR007393
	HR007394
	HR007391

Registar ovlaštenih MPO ustanova dostupan je na web stranici [https://zdravlje.gov.hr/registar ovlaštenih MPO ustanova](https://zdravlje.gov.hr/registar-ovlaštenih-MPO-ustanova) te je uvršten u EU Registar ovlaštenih ustanova koji je dostupan putem sljedećeg linka: <https://webgate.ec.europa.eu/eucoding/reports/te/index.xhtml>.

POJMOVNIK

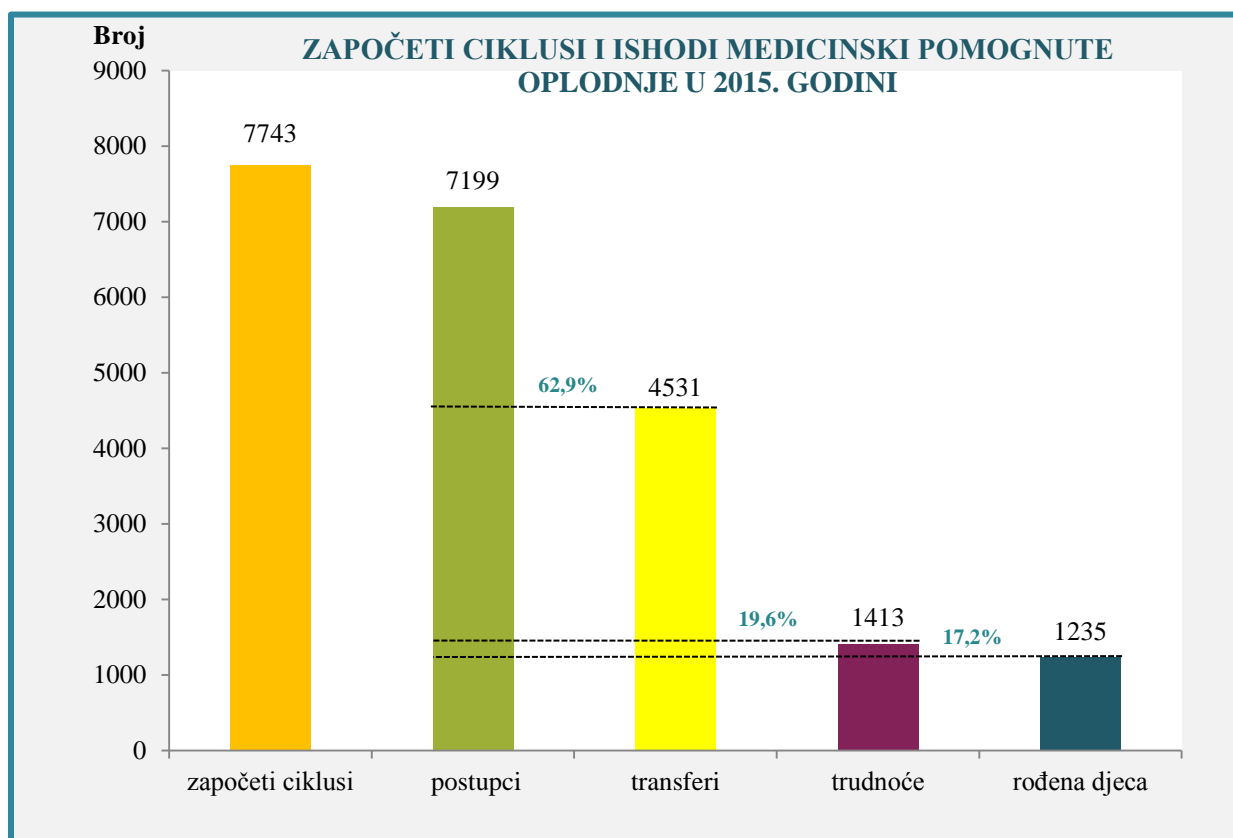
CIKLUS – Postupak stimulacije jajnika lijekovima te nadzor prirodnog ciklusa s namjerom liječenja, a u cilju nastanka jedne ili više jajnih stanica.

POSTUPCI MPO – Biomedicinski postupci ili tehnike kojima se omogućava oplodnja jajne stanice, izvan ili unutar tijela žene:

- **INTRAUTERINA INSEMINACIJA (IUI)*** – Inseminacija ispranog sjemena direktno u maternicu. Sjeme može potjecati od partnera (IUI-H) ili od darivatelja (IUI-D)
- **IN VITRO OPLODNJA (IVF)*** – Oplodnja jajne stanice sa sjemenom stanicom u Petrijevoj zdjelici
- **INTRACITOPLAZMATSKA MIKROINJEKCIJA SPERMIJA (ICSI)*** – Proces u kojem je jajna stanica oplođuje injektiranjem jedne sjemene stanice u jajnu stanicu
- **TRANSFER ODMRZNUTIH ZAMETAKA (FET)*** – Postupak u kojem se jedan ili više odmrznutih zametaka prenosi u maternicu.
- **OSTALO*** – Postupci se odnose na tehnike dobivanja sjemenih stanica iz testisa aspiracijom (TESA) i kirurškom ekstrakcijom (TESE).

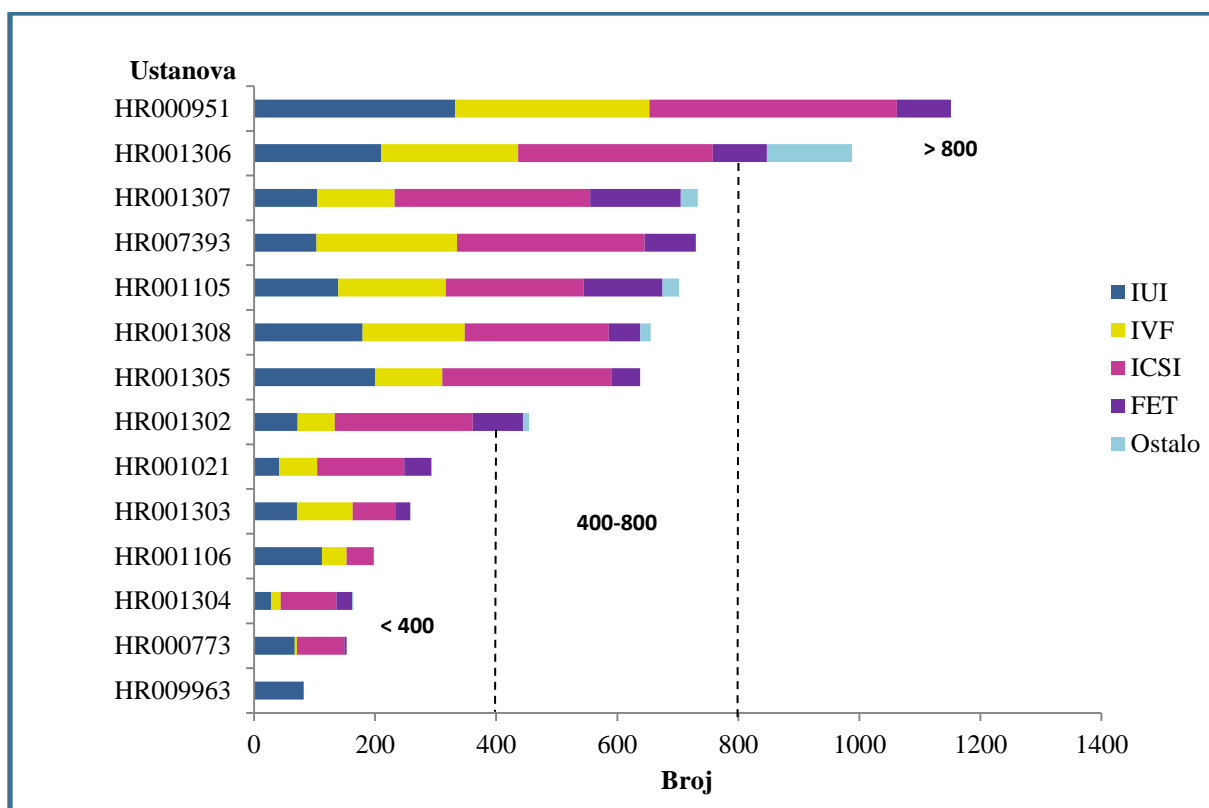
* Izvor podataka: International Committee for Monitoring Assisted Reproductive Technology (ICMART) and the World Health Organization (WHO) revised glossary of ART terminology, 2009.

2. PRIKAZ AKTIVNOSTI U PODRUČJU MEDICINSKI POMOGNUTE OPLODNJE

Slika 1. Započeti ciklusi i ishodi medicinski pomognute oplodnje u 2015. godini

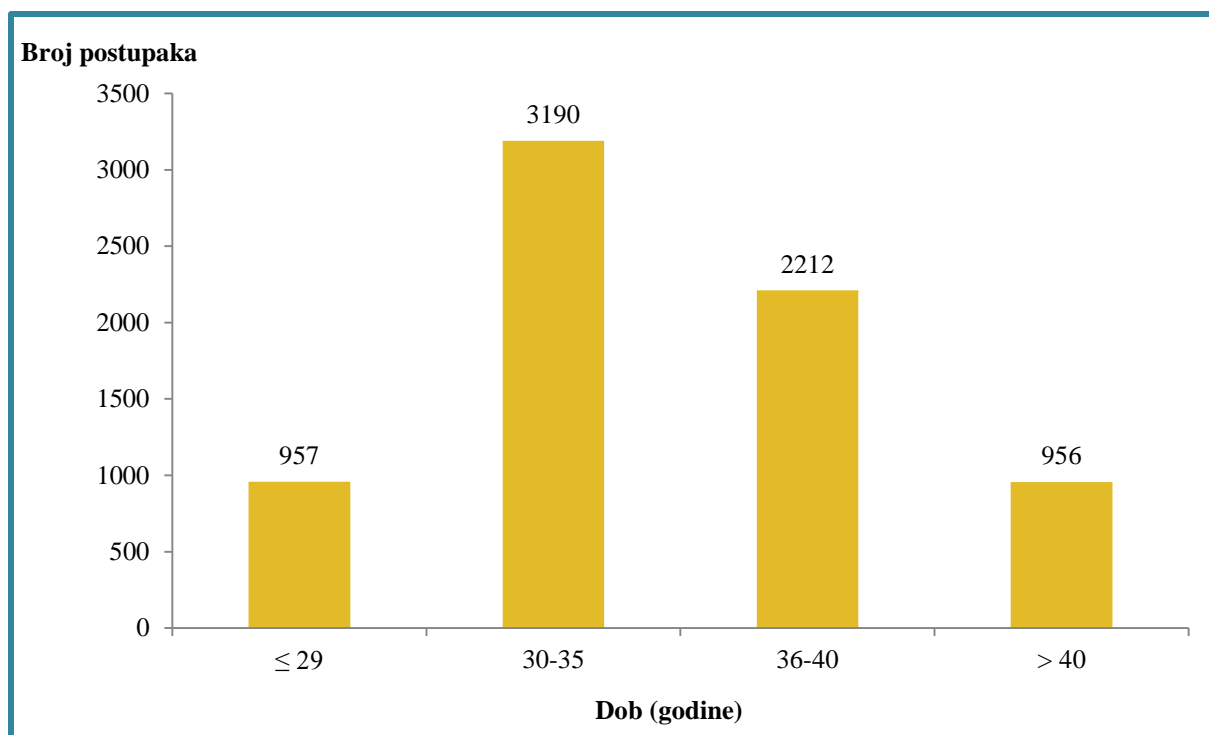
Slika 1. prikazuje broj započetih ciklusa te broj provedenih postupaka, transfera, trudnoća i rođene djece u 2015. godini. Od 7743 započetih ciklusa u 2015. godini, provedeno je 7199 MPO postupaka koji su rezultirali rođenjem 1235 djece.

Slika 2. Prikaz ukupnog broja i vrste MPO postupaka po ovlaštenim ustanovama, 2015

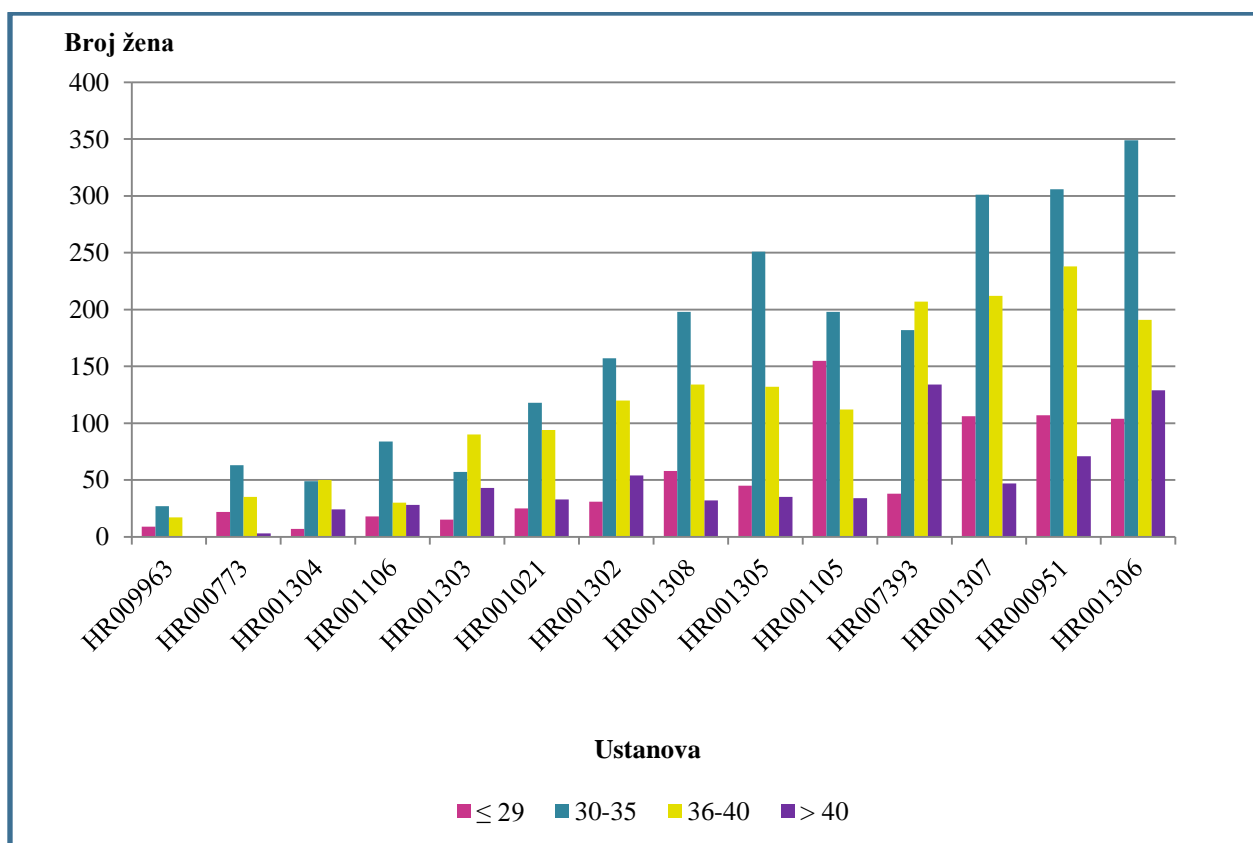
Slika 2. prikazuje pregled ukupnog broja i vrste MPO postupaka u 2015. godini.

Više od 800 MPO postupaka provedeno je u dvije ustanove, a maksimalan broj provedenih MPO postupaka u 2015. godini u jednoj ustanovi iznosio je 1151 postupak.

Slika 3. Broj MPO postupaka prema dobnoj kategoriji, 2015

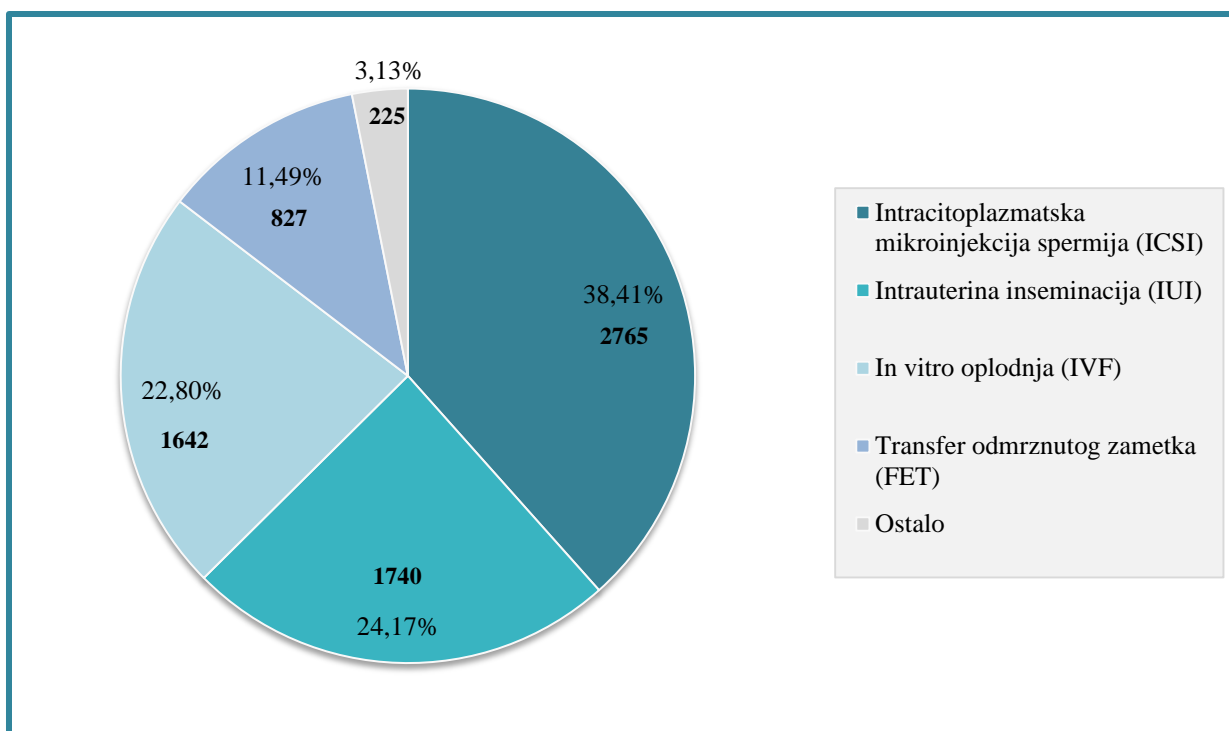
Slika 3. prikazuje ukupni broj provedenih MPO postupaka u četiri skupine žena prema dobnoj raspodjeli. Najveći broj postupaka proveden je kod žena u dobi od 30 do 35 godina (3190), zatim kod žena u dobi od 36 do 40 godina (2212), dok je broj provedenih postupaka kod žena od 40 ili više godina gotovo izjednačen s brojem provedenih MPO postupaka kojima su liječene žene s ≤ 29 godina.

Slika 4. Raspodjela žena liječenih u MPO ustanovama prema dobnoj kategoriji, 2015

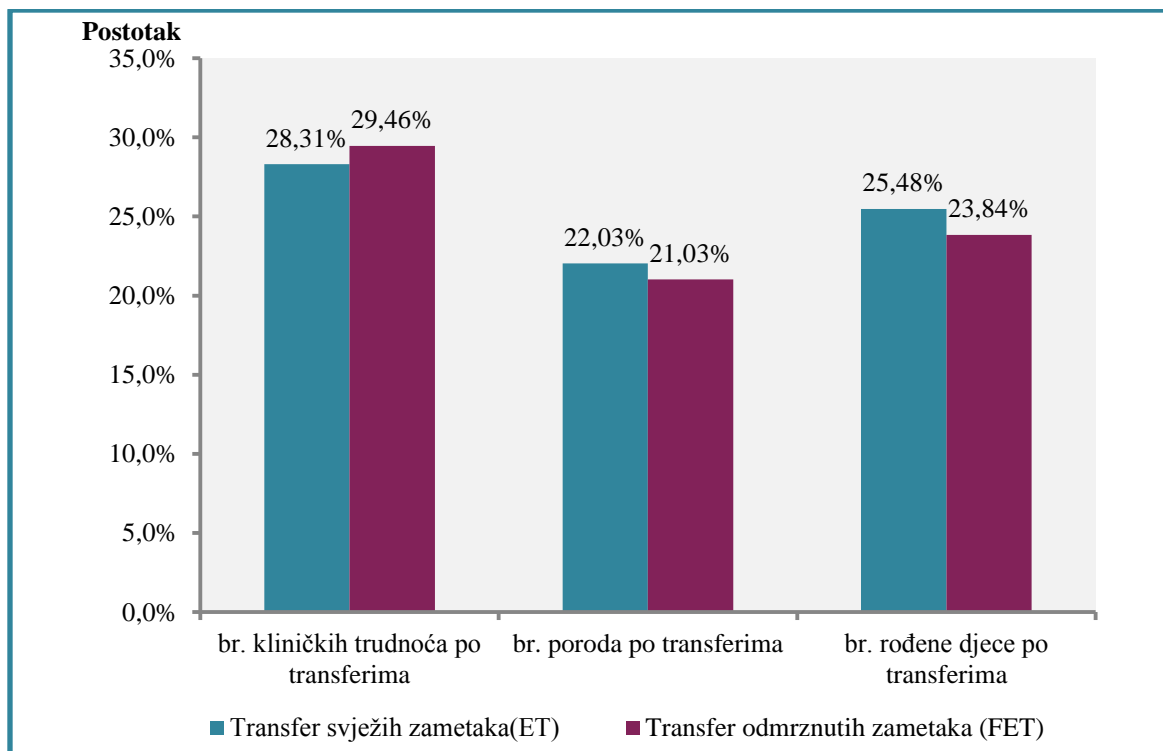
Slika 4. prikazuje raspodjelu broja žena liječenih postupcima MPO u ovlaštenim ustanovama prema dobnoj kategoriji (≤29, 30-35, 36-40 i >40).

Najveći udio žena liječenih u MPO ustanovama je u dobnoj kategoriji 30-35 godina.

Slika 5. Udio pojedinih vrsta postupaka MPO u ukupnom broju postupaka, 2015

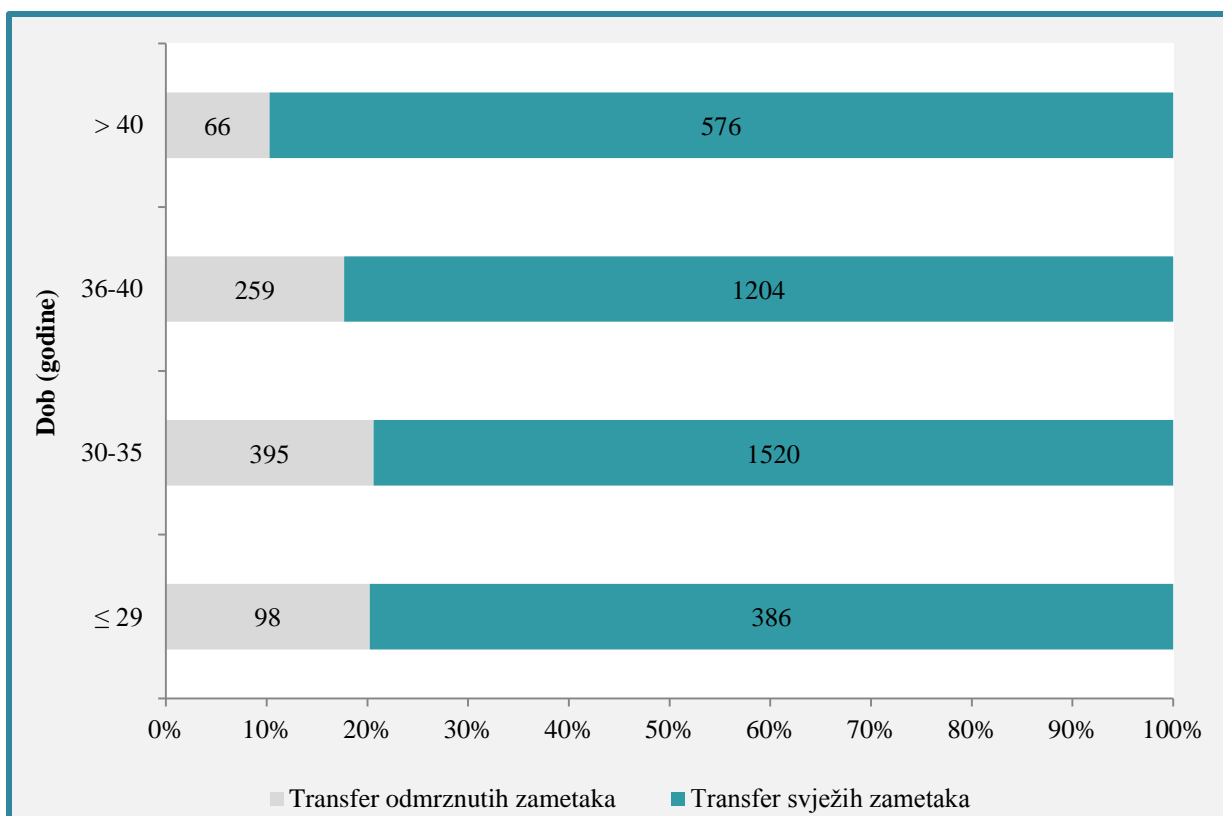
Slika 5. prikazuje udio pojedinih vrsta MPO postupaka (IUI, IVF, ICSI, FET) u ukupnom broju provedenih MPO postupaka u 2015. godini. Najviše postupaka medicinski pomognute oplodnje provedeno je tehnikom ICSI (38,4%), zatim slijede IUI (24,2%), IVF (22,8%), transfer odmrznutih zametaka (11,5%) i ostalo (3,1%).

Slika 6. Usporedba uspješnosti transfera svježih i odmrznutih zametaka, 2015

Slika 6. prikazuje usporedbu ključnih pokazatelja uspješnosti transfera **svježih** zametaka u usporedbi s transferima **odmrznutih** zametaka: postotak **kliničkih trudnoća** po vrsti transfera, postotak **poroda** po vrsti transfera te postotak **rođene djece** po vrsti transfera.

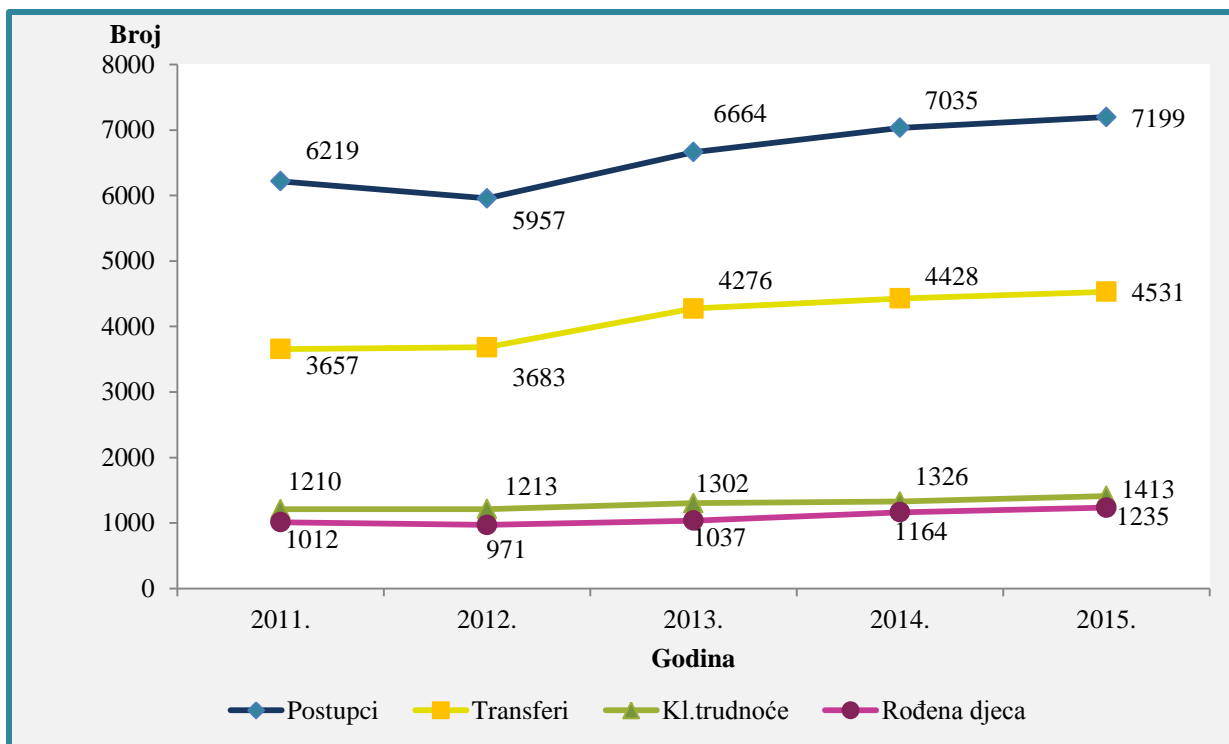
Iako je postotak kliničkih trudnoća nešto veći iz transfera **odmrznutih** nego iz transfera **svježih** zametaka (1,1%), postotak poroda te postotak rođene djece veći je iz transfera svježih zametaka za 1% odnosno 1,6%.

Slika 7. Odnos transfera svježih i odmrznutih zametaka prema dobnoj kategoriji žena, 2015

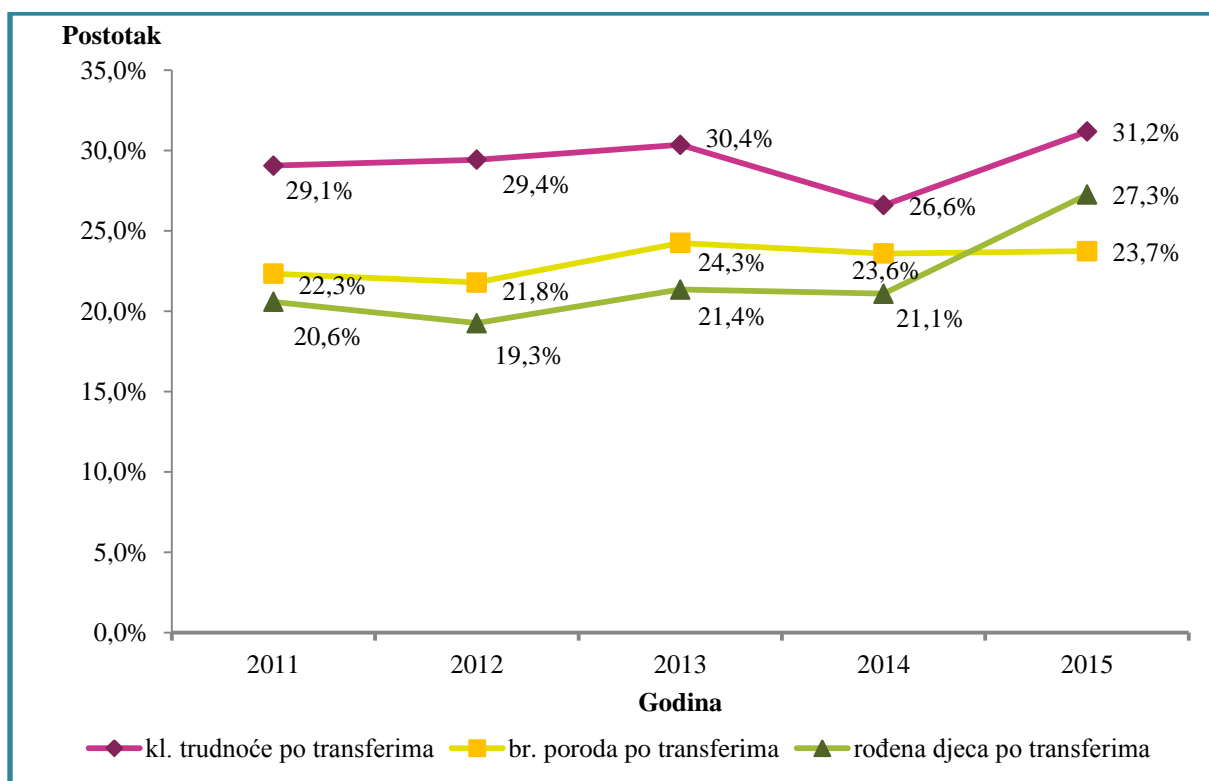
Slika 7. prikazuje odnos broja transfera svježih i transfera odmrznutih zametaka u različitim dobnim skupinama žena.

Najveći broj transfera odmrznutih zametaka u odnosu na transfere svježih zametaka proveden je kod žena u dobi od 30-35 godina te kod žena mlađih od 29 godina.

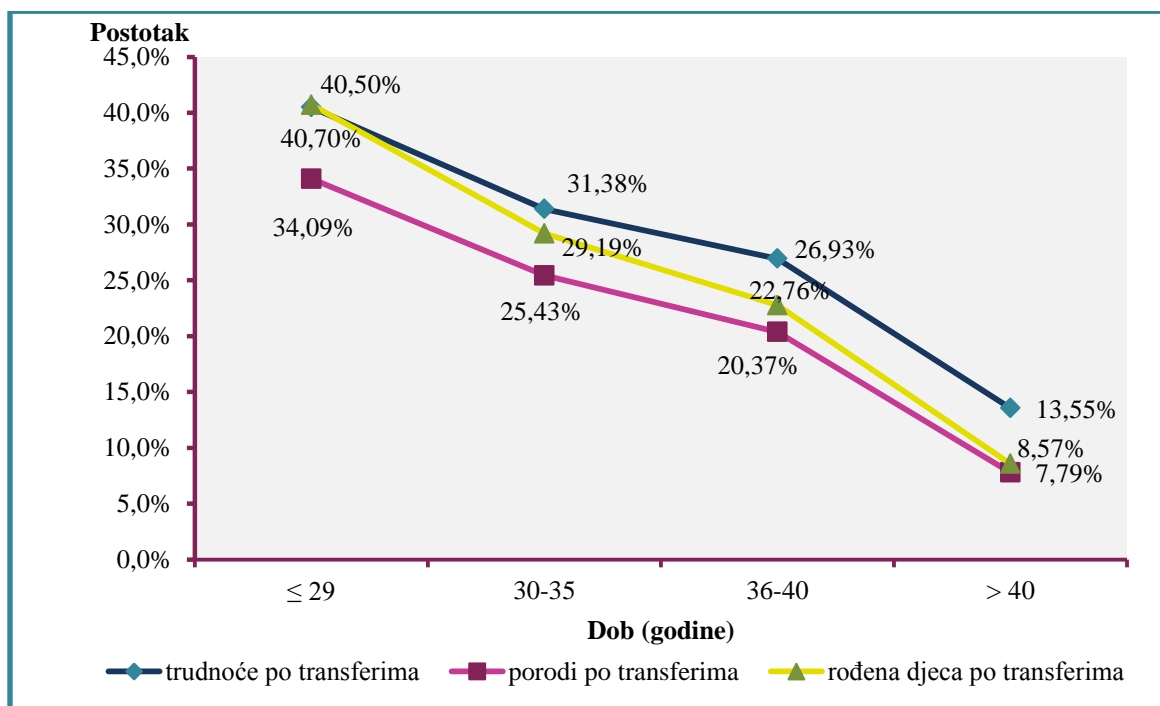
Slika 8. Dinamika MPO aktivnosti u razdoblju od 2011. do 2015. godine

U periodu od 2012. do 2015. godine vidljiv je trend porasta broja provedenih postupaka, transfera, kliničkih trudnoća kao i broja rođene djece.

Slika 9. Ključni pokazatelji uspješnosti transfera zametaka (2011-2015)

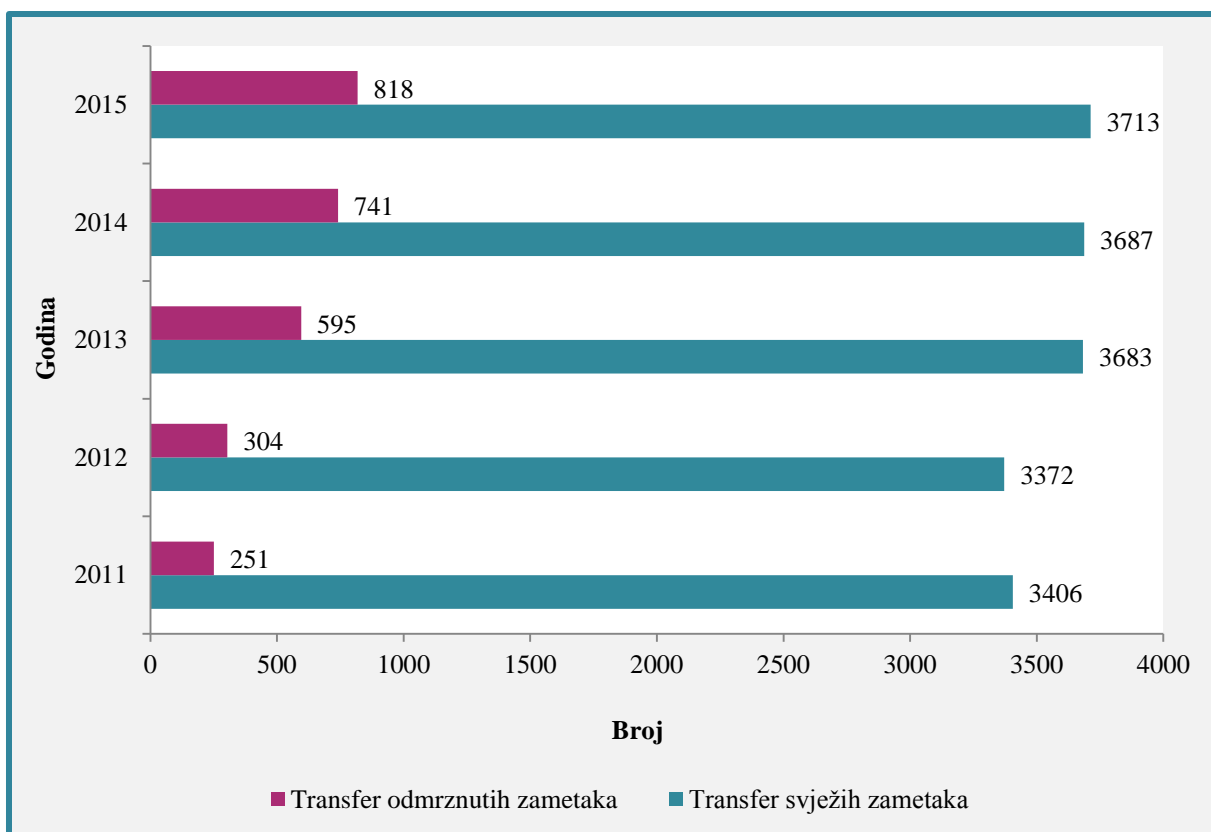
Slika 9. prikazuje postotak transfera koji su rezultirali kliničkom trudnoćom, odnosno porodom te rođenjem djeteta po godinama (2011-2015). U 2015. godini je došlo do porasta postotka kliničkih trudnoća te porasta postotka rođene djece po transferima za 4,6% odnosno 6,2% u odnosu na 2014. godinu, iako je postotak poroda po transferima tek neznatno povećan (0,1%).

Slika 10. Ključni pokazatelji uspješnosti transfera prema dobnoj kategoriji žena, 2015

Slika 10. prikazuje postotak transfera koji su rezultirali kliničkom trudnoćom, odnosno porodom te rođenjem djeteta, klasificiranih prema dobnoj kategoriji žena.

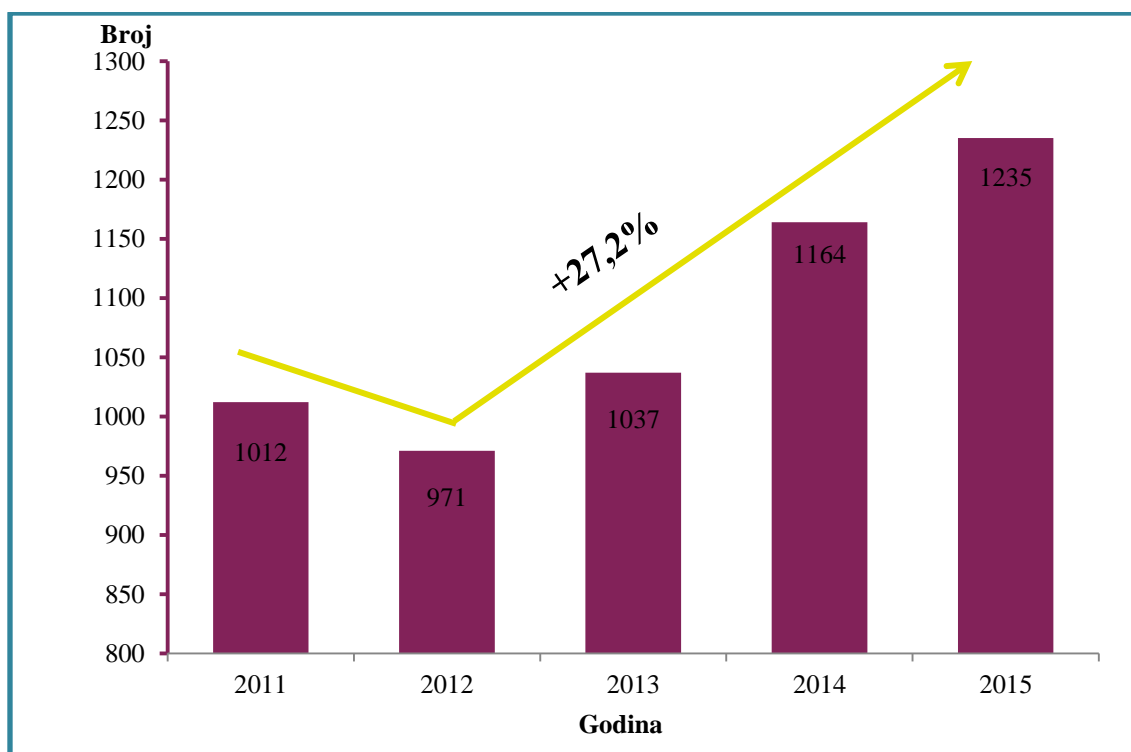
Uspješnost transfera najveća je kod žena mladih od 29 godina (34,09% poroda po transferima), te se postupno smanjuje s porastom dobi žena.

Slika 11. Broj i omjer transfera svježih i odmrznutih zmetaka (2011-2015)

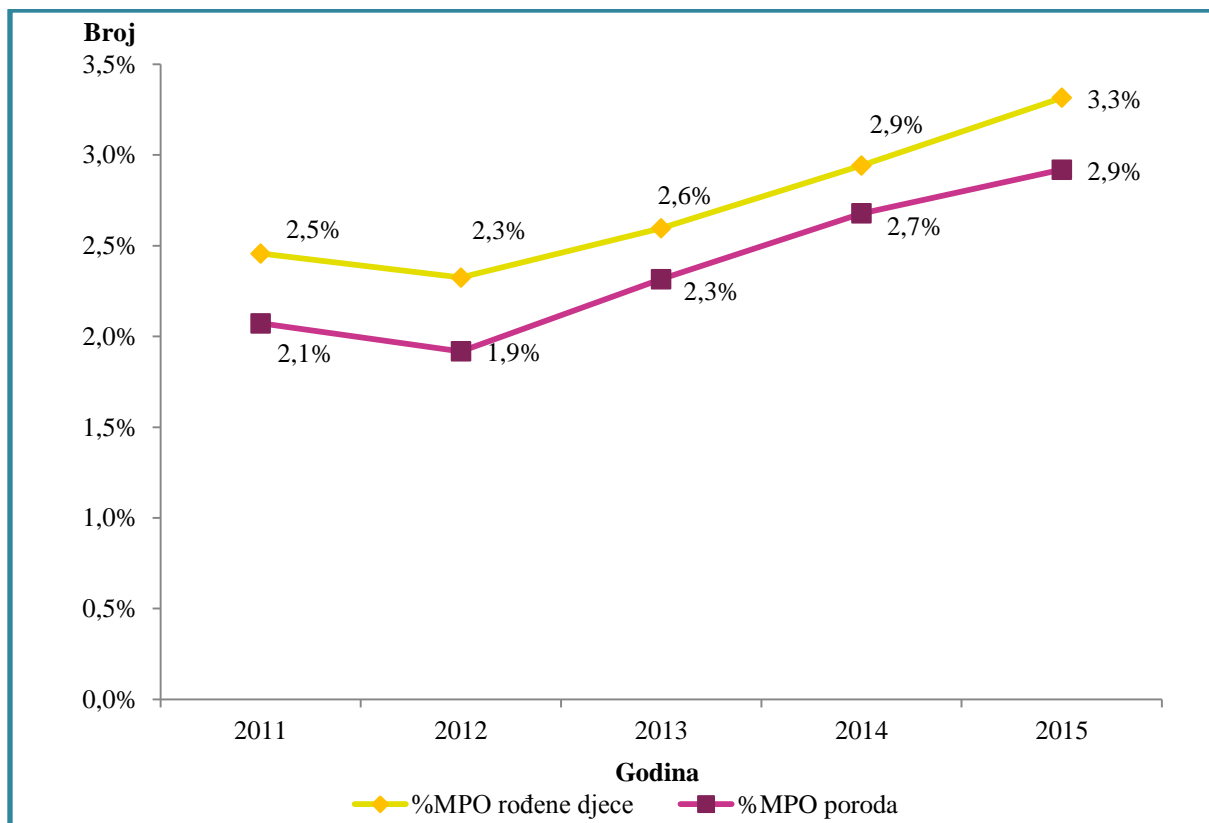
Slika 11. prikazuje usporedbu broja transfera svježih i transfera odmrznutih zmetaka u razdoblju od 2011. do 2015. godine.

Broj transfera **svježih** zmetaka u 2015. godini povećao se u odnosu na 2014. godinu za 0,7% dok se broj transfera **odmrznutih** zmetaka povećao za 10,4%.

Slika 12. Broj MPO rođene djece po godinama (2011-2015)

Na slici 12. prikazan je broj rođene djece iz MPO postupaka po godinama (2011-2015) te dinamika porasta od 2012. godine. Naime u 2015. godini rođeno je **71 dijete više** nego u 2014, odnosno **264 djece više** nego u 2012. godini (povećanje od 27,2%).

Slika 13. Prikaz udjela djece rođene iz postupaka MPO u ukupnom natalitetu RH (2011-2015)

Na slici 13. prikazana je dinamika i trend porasta udjela poroda i rođene djece začete pomoću MPO postupaka u odnosu na ukupan broj poroda odnosno ukupan broj rođenih u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2011. do 2015. godine.

Gledano na ukupan broj godišnje rođene djece vidljiv je **porast od 0,4%** u 2015. u odnosu na 2014. godinu.

3. ODGOVORNE OSOBE ZA DOSTAVLJENE PODATKE ZA 2015. GODINU

Klinički bolnički centar Zagreb, Kišpatićeva 12, Zagreb

Nina Gelo, dipl. ing. biol.

Klinički bolnički centar Rijeka, Krešimirova 42, Rijeka

prof. dr. sc. Neda Smiljan Severinski, dr. med
dr. sc. Tamara Tramišak Milaković, dipl. ing. biol.

Klinički bolnički centar Split, Spinčićeva 1, Split

dr. sc. Martina Šunj, dr. med.
Ana Bajić, dipl. ing. biol.

Klinički bolnički centar Osijek, Josipa Huttlera 4, Osijek

doc. dr. sc. Andrea Milostić Srb, prof. biol. kem.
prof. dr. sc. Siniša Šijanović, dr. med.

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Vinogradska 29, Zagreb

mr. sc. Dejan Ljiljak, prof. biologije i kemije
doc. dr. sc. Krunoslav Kuna, dr. med.

Klinička bolnica Merkur, Zajčeva 19, Zagreb

dr. sc. Katarina Matković, dipl. ing. biol.
prof. dr. sc. Ratko Matijević, dr. med

Klinička bolnica Sveti Duh, Sveti Duh 64, Zagreb

dr. sc. Daria Hafner, dipl. ing. biol.

Opća bolnica Zadar Bože Peričića 5, Zadar

Zdenko Matas, dr. med. subspec. humane reprod.

Poliklinika BetaPlus, Avenija Većeslava Holjevca 23, Zagreb

dr. sc. Sanja Vujisić Živković, dipl. ing. eksp. biol.

Poliklinika Cito, Moliških Hrvata 4, Split

dr. sc. Pavle Romac, dipl. ing. biol.

Poliklinika IVF, Babonićeva 121, Zagreb

dr. sc. Igor Matić, dipl. ing. mol. biol.
prof. dr. sc. Velimir Šimunić, dr. med., subspec. humane reprod.

Specijalna bolnica Podobnik, Sveti duh 12, Zagreb

dr. sc. Miro Šimun Alebić, dr. med., subspec. humane reprod.
Davor Štimac, dipl. ing. biol.

Poliklinika Škvorc, Malinska 1, Samobor

dr. sc. Nenad Škvorc, dr. med., subspec. humane reprod.
Sonja Šogorić Ševo, mag. biol. mol.

IVF centar Lučinger, Strojarska 28, Zagreb

Dražen Lučinger, dr. med., subspec. humane reprod.
Mirjam Kukoč, mag. biol.